

rende planperiode og op til de fire senest forudgående planperioder udgør 6 pct. eller mere af det areal, som dyrkes med 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret. Arealer med efterafgrøder omfatter alene arealer, som er udlagt med efterafgrøder, og som anvendes til en forårssået afgrøde det efterfølgende forår...«

Bestemmelsen indebærer, at landbrugsvirksomhederne ikke må udnytte 6 pct. af deres dyrkede areal til vinterafgrøder. Bestemmelsen indebærer også, at landbrugsvirksomhederne forpligtes til at så en eftergrøde på 6 pct. af det areal, der dyrkes med 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret.

Fødevarerministeren skal bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke afgrøder der skal medtages ved beregningen af det areal, hvorpå der skal etableres efterafgrøder. Det vil hovedsageligt dreje sig om korn, raps og ærter.

Fødevarerministeren skal endvidere bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke afgrøder der kan etableres som efterafgrøder. Det vil enten være græs eller eventuelt gul sennepsraps. Fødevarerministeren vil i den forbindelse kunne fastsætte regler om, på hvilket tidspunkt efterafgrøden skal sås, ompløjes, destrueres m.v.

Græs vil - som efterafgrøde - skulle sås som udlæg i en hovedafgrøde om foråret. Græsset vil tage næring fra hovedafgrøden og dermed reducere høstudbyttet. Sennepsraps vil - som efterafgrøde - skulle sås efter, at hovedafgrøden er høstet i eftersommeren. At så sennepsraps som efterafgrøde vil derfor ikke have nogen virkning på udbyttet af hovedafgrøden.

Den foreslåede ordning vil ikke omfatte landbrug, hvor det samlede matrikulerede areal er mindre end 10 ha, da der typisk for disse landbrug er tale om en mindre intensiv dyrkning, jf. herved lovudkastets § 3.

Fødevarerministeren vil i særlige tilfælde efter ansøgning kunne dispensere fra reglerne i lovudkastets § 22, jf. lovudkastets § 24. Der sigtes herved til situationer, hvor klimatiske forhold vanskeliggør etableringen af plantedække, jf. bemærkningerne til bestemmelsen (lovudkastet, side 14).

Formålet med den foreslåede ordning er at reducere udvaskningen af kvælstof i grundvandet. Efterafgrøder antages at være særlig effektive til at optage kvælstof, der frigives i jorden om ef-

teråret, hvorved den mængde af kvælstof, der nedsiver til grundvandet, reduceres. Ordningen forventes at indebære en årlig reduktion i udvaskningen af kvælstof på 3.000 t, jf. de almindelige bemærkninger til lovudkastet side 5.

Den foreslåede ordning er et led i den aftale af 16. februar 1998 om vandmiljøplan II, som regeringen har indgået med en række politiske partier. Målet med denne aftale er »at virkeliggøre den reduktion af markbidraget med 100.000 t kvælstof, som er et afgørende led i Danmarks implementering af EU's nitratdirektiv«, jf. aftalens side 1 og de almindelige bemærkninger til lovudkastet side 5.

Fødevarerministeriet har i den forbindelse oplyst, at den foreslåede ordning ikke i sig selv er påkrævet efter EU's nitratdirektiv.

2.2. Den foreslåede ordnings økonomiske konsekvenser

Fødevarerministeriet har oplyst, at det samlede danske landbrugsareal udgør ca. 2,7 mio. hektar, hvoraf ca. 1,7 mio. hektar dyrkes med 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret. Dyrkning af disse afgrøder - der som nævnte i pkt. 2.1 vil blive nærmere fastlagt ved bekendtgørelse (hovedsageligt korn, raps og ærter) - vil i udvaskningsmæssig henseende typisk være mere belastende end dyrkning af de øvrige afgrøder i sædskiftet (rodfrugter, majs og græs).

Fødevarerministeriet har endvidere oplyst, at det vil være økonomisk mere belastende for landbrugsvirksomhederne, hvis efterafgrøden bliver græs og ikke sennepsraps. Fødevarerministeriet har i den forbindelse oplyst følgende om de økonomiske konsekvenser ved indførelse af en pligt til at iså græs som efterafgrøde:

Indgrebet vil være tabsvoldende i udlægsåret. Landbrugsvirksomheden får et reduceret udbytte, hvor græsset isås hovedafgrøden, fordi græsset tager næring fra hovedafgrøden, jf. pkt. 2.1 ovenfor. Landbrugsvirksomheden skal endvidere afholde udgifter til frø og isåning af græs, ligesom der vil være øgede høst- og tørringsudgifter. Herudover vil indgrebet som nævnt i pkt. 2.1 afskære de berørte jordbrug fra at dyrke 6 pct. af jorden med vinterafgrøder i det efterfølgende år. Det bemærkes i den forbindelse, at vinterafgrøder er mere profitable end sommerafgrøder. Dyrkning af græs har i øvrigt alene kommerciel interesse som husdyrfoder.